

samk

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

HEIDI SJÖBLOM
HEIDI ÖSTERLUND

Ikääntyneen yksilöllisyyden huomioiminen tehostetussa palveluasumisessa

HOITOTYÖN TUTKINTO-OHJELMA
2022

Tekijä(t) Sjöblom, Heidi Österlund, Heidi	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä Tammikuu 2022
	Sivumäärä 45 sivua 7 liitettä	Julkaisun kieli Suomi
Julkaisun nimi Ikääntyneen yksilöllisyyden huomioiminen tehostetussa palveluasumisessa		
Tutkinto-ohjelma Hoitotyön tutkinto-ohjelma		
<p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää ikääntyneiden kokemuksia yksilöllisyyden huomioimisesta tehostetussa palveluasumisessa sekä selvittää heidän toiveitaan yksilöllisyyden huomioimiseen. Opinnäytetyön tavoitteena oli saadun tiedon perusteella edistää ja parantaa ikääntyneiden hyvinvointia, yksilöllistä kohtaamista ja hoivaa. Opinnäytetyön tulosten avulla pyritään saamaan keskustelua aikaan sekä sen avulla saadaan mahdollisesti parannusehdotuksia asiaan. Opinnäytetyön toteuttamisen toimintaympäristönä oli Linnavuoren palvelukeskus, josta opinnäyte oli tilattu.</p> <p>Opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä käytettiin kvalitatiivista eli laadullista tutkimusmenetelmää. Aineisto kerättiin teemahaastattelun avulla, jonka teemoina olivat yksilöllinen hoito, elämänhistoria, itsemääräämisoikeus ja keskustelu. Haastatteluihin osallistui yhteensä viisi ikääntynyttä. Opinnäytetyön analyysimenetelmäksi valikoitui laadullinen sisällönanalyysi. Haastattelut nauhoitettiin. Nauhoitukset litteroitiin, pelkistettiin ja ryhmiteltiin mind mappeihin. Mind mappeihin määriteltiin ala- ja yläkategoriat sekä lisättiin alkuperäisiä ilmaisia haastatteluista.</p> <p>Ensimmäisenä tutkimuskysymyksenä oli, miten ikääntyneet kokevat yksilöllisyyttä huomioitavan tehostetussa palveluasumisessa. Tuloksista ilmeni, että jokainen haastateltavista oli tyytyväinen saamaansa yksilölliseen hoitoon sekä suurin osa piti yksilöllistä hoivaa tärkeänä osana hoitotyötä. Pääosin ikääntyneet kokivat, että hoitohenkilökunnalla on tarpeeksi aikaa yksilölliseen kohtaamiseen. Toisena tutkimuskysymyksenä oli, mitä ovat ikääntyneiden toiveet yksilöllisyyden huomioimiseen liittyen. Kehittämisisideoiden ja -toiveiden esittäminen vaikutti haastavalta. Pieniä ideoita kuitenkin tuli.</p> <p>Kehittämisisideana Linnavuoren palvelukeskukseen on kehittää muun muassa elämänhistorian selvittämistä ja sen käyttöönottoa osaksi arkea sekä selvittää esim. ruokailuun liittyviä toiveita. Jatkoon seuraava opinnäytetyöehdotus on jokin fyysiseen toimintakykyyn tai hoitoon liittyvä opinnäytetyö, sillä ikääntyneet osasivat vastata parhaiten fyysisen osa-alueiden kysymyksiin.</p>		
Asiasanat Ikääntynyt, tehostettu palveluasuminen, yksilöllisyys		

Author(s) Sjöblom, Heidi Österlund, Heidi	Type of Publication Bachelor's thesis	Date January 2022
	Number of pages 45 pages 7 appendices	Language of publication: Finnish
Title of publication Considering the individuality of the elderly in enhanced service housing		
Degree programme Degree programme in nursing		
<p>The purpose of this thesis was to find out how elderly experiences that their individuality is considered in enhanced service housing and their wishes for the consideration of individuality. The goal of the thesis was to promote and improve the well-being, individual encounter and care of the elderly based on the gathered information. The results are being used to generate discussion and achieve possible future improvements. This thesis was ordered by Linnavuori service center, what also served as operating environment for implementation.</p> <p>The research method utilized in thesis was a qualitative research method. Research material was collected based on theme interview. Themes for interview were individual care, life history, self-determination and general discussion. Total of five elder participated in interviews. Qualitative content analysis was chosen as the analysis method of the thesis. The interviews were recorded and transcribed and simplified before grouping into mind map. Lower and upper categories were defined for mind maps.</p> <p>The first research question was, how the elderly experiences that their individuality is considered in enhanced service housing. The results showed that the elderly were mainly pleased with their care and most of them considered individual care an important part of nursing. Most of the elderly felt that the nurses had enough time to meet the elderly individually. The second research question was, what are the wishes of the elderly for the consideration of individuality. Presenting development ideas and wishes seemed challenging to the elderly. However, small ideas came up.</p> <p>The development idea for Linnavuori service center is to develop elderly life history and introduce it into daily life and to find out about wishes related to dining. To follow up next thesis proposal would be related to physical functioning and care because elderly were able to answer questions about physical aspects the best.</p>		
<u>Keywords</u> Elderly, enhanced service housing, individuality		

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT.....	6
2.1 Ikääntynyt.....	6
2.2 Tehostettu palveluasuminen.....	7
2.3 Yksilöllinen hoito.....	8
2.4 Keskeisimmät aikaisemmat tutkimukset.....	9
3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITTEET JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	12
4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN.....	12
4.1 Toimintaympäristö ja kohderyhmä	12
4.2 Tutkimusmenetelmä.....	13
4.3 Aineiston keruumenetelmä.....	14
4.4 Aineiston keruu	14
4.5 Aineiston analysointi.....	15
5 TULOKSET	16
5.1 Yksilöllinen hoito.....	17
5.2 Elämänhistoria.....	17
5.3 Itsemääräämisoikeus	18
5.4 Keskustelu	20
6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA.....	21
6.1 Tulosten tarkastelu	21
6.2 Opinnäytetyön eettisyys	24
6.3 Luotettavuuden pohdinta.....	26
6.4 Ammatillinen kasvu ja kehittämisideat tulevaisuuteen.....	27

LÄHTEET

LIITTEET

1 JOHDANTO

Jokainen ihminen on ainutkertainen ja arvokas. Jokainen hoidettava henkilö tarvitsee omien tarpeidensa mukaisen hoidon ja mahdollisuuden osallistua omaan hoitoonsa. (Rautava-Nurmi, Westergård, Henttonen, Ojala & Vuorinen, 2015, 22.)

Nykyisin tuntuu olevan paljon erilaisia uutisia ikääntyneiden hoitoon liittyen. Etenkin yksityisen sektorin hoivakodit ovat olleet negatiivisessa valossa hoidon epäkohtien vuoksi, mutta myös julkisen sektorin hoivakodeissa on havaittu samaa. Vuonna 2018 aluehallintovirastot tekivät vanhustenhuollosta toimenpiteisiin johtavia päätöksiä yhteensä 118, joista julkisen sektorin toimijoita oli 51 ja yksityisen sektorin toimijoita oli 67. (Gråsten & Lehtonen, 2019.)

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää ikääntyneiden kokemuksia yksilöllisyyden huomioimisesta tehostetussa palveluasumisessa sekä selvittää heidän toiveitaan yksilöllisyyden huomioimiseen. Opinnäytetyön tavoitteena on saadun tiedon perusteella edistää ja parantaa ikääntyneiden hyvinvointia, yksilöllistä kohtaamista ja hoivaa.

Opinnäytetyön yhteistyökumppanina oli Linnavuoren palvelukeskus, josta opinnäyte oli tilattu. Yhteyshenkilönä opinnäytetyölle oli palvelukeskuksen esimies Elina Javanainen, mutta yhteyshenkilönä toimi myös palveluesimies Pirkko Suhonen. Linnavuoren palvelukeskus sijaitsee Rauman Lapissa. Palvelukeskus sisältää kolme tehostetun palveluasumisen yksikköä, Kirsikka, Kuunlilja sekä Pihlaja. Palveluasuntoja on yhteensä 46 kappaletta. (Rauman www-sivut, n.d.)

Opinnäytetyöprosessi aloitettiin tammikuussa 2021. Opinnäytetyö toteutettiin kvalitatiivista eli laadullista tutkimusmenetelmää käyttäen.

2 TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT

Nykypäivänä tuntuu olevan paljon uutisia ja artikkeleita liittyen ikääntyneiden hoitoon. Etenkin yksityisen sektorin hoivakodit ovat olleet negatiivisessa valossa hoidon epäkohtien vuoksi. Aluehallintoviraston sekä ammattijärjestöjen mukaan epäkohtiin liittyviä ilmoituksia on tullut yksityisestä vanhustenhoidosta enemmän kuin julkisesta vanhustenhoidosta. (Pilke & Tikkala, 2019). Kuitenkin myös julkisen sektorin hoivakodeissa on havaittu samaa. Vuonna 2018 Aluehallintovirastot tekivät vanhustenhoidosta toimenpiteisiin johtavia päätöksiä yhteensä 118. Päätöksistä 67 liittyivät yksityisiin toimijoihin sekä 51 julkisiin toimijoihin. (Gråsten & Lehtonen, 2019.) Uutisissa on ollut mainintaa mm. siitä, että ikääntyneet joutuvat olemaan märissä vaipoissa, ilman ulkoilua ja pitkillä paastoilla. Aluehallintovirastolle ilmoitetut epäkohdat ovat koskeneet mm. henkilöstömitoitusta ja epäasiallista käytöstä. (Pilke & Tikkala, 2019.)

2.1 Ikääntynyt

Ikääntyneestä ei ole selkeää, yksinkertaista määritelmää. Lain mukaan ikääntyneeseen väestöön luokitellaan vanhuuseläkeoikeuksiin kuuluvat henkilöt eli yli 65-vuotiaat ihmiset. Yksittäisellä ikääntyneellä tarkoitetaan henkilöä, jonka fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen toimintakyky on heikentynyt ikääntymisen sekä sen aiheuttamien tai pahentavien sairauksien johdosta. (Terveyskylän www-sivut, 2019.)

Fyysisestä toimintakyvystä puhuttaessa tarkoitetaan ihmisen selviytymiskykyä arjen fyysisistä toiminnoista, kuten tavallisista päivittäisistä toiminnoista ja liikunnasta. Fyysinen toimintakyky pohjautuu hengitys-, verenkierto-, tuki- ja liikuntaelimestön toimintaan. Ikääntyminen tuo mukanaan erilaisia anatomisia ja fysiologisia muutoksia, kuten elimistön kuivumista, kuihtumista ja rasvoittumista. Muutokset aiheuttavat vaikeuksia ikääntyneen toimintakyvyssä ja sen ylläpitämisessä. (Kelo, Launiemi, Takaluoma & Tiittanen, 2015, s. 12–28.)

Psyykinen toimintakyky on kykyä selviytyä älyllisistä ja henkisistä toiminnoista, kuten tiedon käsittelyyn liittyvistä toiminnoista. Psyykkiseen toimintakykyyn sisällytetään myös muun muassa mielialaan, arvoon ja asenteisiin, suunnitelmallisuuteen,

tavoitteisiin ja tarpeisiin sekä omiin normeihin liittyviä toimintoja. Ikääntymisen myötä esimerkiksi esiintyvät muistisairaudet saattavat heikentää mm. kognitiivisia toimintoja. (Kelo, Launiemi, Takaluoma & Tiittanen, 2015, s. 28–30.)

Sosiaalisella toimintakyvyllä tarkoitetaan henkilön toimentumista yhteiskunnan arvojen sekä normien mukaan, vuorovaikutustaitoja ja -suhteissa toimimista, päivittäisistä toimista selviytymistä sekä oman roolinsa omaksumista ja sen mukaan toimimista yhteiskunnassa. Ikääntymisen myötä esimerkiksi itsetunto sekä oman identiteetin tunteminen saattaa vaikeutua, sillä ikääntyneet saattavat kokea negatiivisia tuntemuksia itsestään, kuten tarpeettomuutta. (Kelo, Launiemi, Takaluoma & Tiittanen, 2015, s. 30–31.)

2.2 Tehostettu palveluasuminen

Tehostettu palveluasuminen on tarkoitettu henkilöille, jotka tarvitsevat hoivaa ja huolenpitoa ympärivuorokautisesti. Palveluihin kuuluvat yksilöllinen hoito, toimintakykyä ylläpitävät ja edistävät toiminnot, erilaisia tukipalveluita, kuten ateria-, siivous-, vaatehuolto- ja peseytymispalvelut sekä sosiaalisuutta edistävät toiminnot. (THL:n www-sivut, 2019.)

Tehostettu palveluasuminen voidaan toteuttaa joko pitkäaikaisesti tai lyhytaikaisesti. Suurin osa tehostettua palveluasumista tarvitsevistä asukkaista ovat ikääntyneitä. Lyhytaikainen tehostettu palveluasuminen voidaan toteuttaa esimerkiksi omaishoitajan tueksi. (Kuntaliiton www-sivut, 2020.)

Tehostettua palveluasumista voidaan järjestää erilaisin vaihtoehtoin. Vaihtoehtoja ovat järjestäminen omana toimintana, ostopalvelut tai palvelusetelit. Tehostetun palveluasumisen maksut koostuvat vuokrasta ja asiakasmaksuista. (Kuntaliiton www-sivut, 2020.)

2.3 Yksilöllinen hoito

Yksilöllisyys on ainutlaatuisuutta, jossa ihminen on oikeutettu vapauteen ja valintojen mahdollisuuksiin. Yksilöllisyys on osa ihmisarvoa, joka tukee ihmistä kokemaan arvokkuutta sekä elämän mielekkyyttä. (Kan & Pohjola, 2012, s. 315.)

Yksilöllinen hoito tarkoittaa sitä, että jokainen hoidettava henkilö tarvitsee omien tarpeidensa mukaisen hoidon ja mahdollisuuden osallistua omaan hoitoonsa. Jokainen ihminen on ainutkertainen ja arvokas. Yksilöllisyyttä edistäviä tekijöitä ovat esimerkiksi keskusteleminen, kuunteleminen, vuorovaikutuksen laatu ja sisältö sekä hoitohenkilöstön sitoutuminen eettisiin periaatteisiin. (Rautava-Nurmi, Westergård, Henttonen, Ojala & Vuorinen, 2015, s. 22.)

Keskustelu ja kuuntelu on tärkeä osa yksilöllistä hoitoa. Hyvä vuorovaikutus miellellään yhdeksi elämän tärkeimpiä asioita, joka lisää ihmisen hyvinvointia. Vuorovaikutuksessa ja keskustelussa sanallisen viestinnän lisäksi myös sanatonta viestintää on tärkeää. Sanattoman viestinnän avulla esimerkiksi ilmeet ja eleet ilmaisevat ihmisen tunteita ajatuksia ja tunteita. Ikääntymisen myötä tulleiden muutoksien vuoksi myös vuorovaikutus ja siihen liittyvät asiat saattavat muuttua. Ikääntynyt saattaa tarvita enemmän aikaa vastaanottaakseen, ymmärtääkseen ja vastaamiseen kuin aiemmin. Onnistuneessa ja hyvässä vuorovaikutuksessa ikääntyneen kanssa toinen osapuoli ottaa suuremman vastuun keskustelun onnistumisesta sekä antaa aikaa ikääntyneelle pohtia, ymmärtää ja vastata asioihin. (Tietotekniikka- ja kommunikaatiokeskus, 2013.)

Ihmisen yksilönä huomioiminen sisältää elämänhistorian ja -tarinan selvittämisen. Elämänhistoriassa olevat muistot toimivat ikääntyneen apuna tunteiden ja toiveiden ilmaisemisessa. Ikääntyneet saattavat unohtaa sanoja tai asioita, jolloin tunnemuistilla on tärkeä rooli. Tunnemuistin avulla ikääntynyt voi korvata unohtettuja sanoja sekä käyttää kiertoilmauksia, jonka vuoksi vuorovaikutuksessa toisen osapuolen on hyvä tietää ikääntyneen elämänhistoriaan liittyviä asioita. Elämänhistorian selvittämisen apuna voidaan käyttää esimerkiksi muisteluhetkiä. Yhteiset ryhmämuisteluhetket saattavat tuoda ikääntyneille muistoja puolin ja toisin. (Vanhustyön keskusliitto ry, n.d.)

Yksilölliseen hoitoon sisältyy myös lainsäädännöllisiä asioita, kuten itsemääräämisoikeus. Itsemääräämisoikeudella tarkoitetaan henkilön oikeutta vaikuttaa omaan hoitoonsa. Hoito on toteutettava yhteisymmärryksessä sekä hoitajan että hoidettavan välillä. Mikäli hoidettava ei kykene vaikuttamaan tai päättämään omasta hoidostaan, lähiomaisella tai muulla laillisella edustajalla tärkeä rooli. Läheistä tulee kuunnella ja kunnioittaa hoidettavan henkilön hoitoon liittyvissä asioissa ja päätöksissä. (Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 785/1992, 6 §.) Itsemääräämisoikeus on perusoikeus. Perusoikeuksia on mahdollista tietyissä tilanteissa rajoittaa, sillä ne eivät aina ole yksiselitteisiä. Rajoittaminen ja rajoitteiden käyttäminen tuo epäselvyyttä, sillä ikääntyneiden hoitoon liittyvistä itsemääräämisoikeuden rajoitteista ei ole säädetty lakia. Ikääntyneiden palveluasumisessa olevia rajoitteita saattavat olla esimerkiksi ovien lukitseminen tai hygieniahaalareiden käyttö. Vaihtoehtona itsemääräämisoikeuden rajaamiselle on oikeuden tukeminen ja edistäminen esimerkiksi päätöksenteossa. On tärkeää suunnitella ikääntyneiden hoito yksilöllisesti, jotta hoito palvelee ikääntyneen hoidon tarvetta. Rajoittamisen sijaan voidaan käyttää esimerkiksi erilaisia luovia toimintoja, kuten musiikin kuuntelua tai viriketoimintaa, jotka saattavat rauhoittaa esimerkiksi ahdistunutta ja levotonta ikääntynyttä. (Vanhustyön keskusliitto, 2019.)

2.4 Keskeisimmät aikaisemmat tutkimukset

Keskeisimmiksi tutkimuksiksi valikoitui Ikääntyneiden kokemuksia elämänlaadusta tehostetussa palveluasumisessa, Hoitajien käsityksiä asiakaslähtöisyyden toteutumisesta ikäihmisten tehostetussa palveluasumisyksikössä ja ASLA-tutkimus – koettu hoidon laatu asiakkaan näkökulmasta. Aikaisemmista tutkimuksista kaksi on AMK-opinnäytetyötutkimusta ja kolmas tutkimus on Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ASLA-tutkimus, johon osallistui jopa lähes 14 000 henkilöä. Näiden kolmen tutkimuksen lisäksi opinnäytetyöhön on avattu viisi muuta tutkimusta (Liite 1).

Tutkimukset valikoituvat erilaisista luotettavista tietokannoista. Tietokantoja, joista tutkimuksia haettiin, olivat Finna.fi, Medic, Google Scholar ja Pubmed. Opinnäytetyössä avatut tutkimukset valittiin Finna.fi:stä sekä Google Scholarista. Kirjallisuudessa rajattiin muun muassa vuosiluvuksi 2016–2021, jotta tutkimukset olisivat mahdollisimman ajankohtaisia ja uusia. Aineisto- ja julkaisutyypeiksi rajattiin kirjat,

lehdet/artikkelit, pro gradu tai väitöskirjat. Tarkemmat rajaukset ja hakusanat löytyvät liitteestä (Liite 2). Hakutuloksista kartoitimme ne tutkimukset, jotka koskettivat ikääntyneiden tehostettua palveluasumista ja siellä koettua yksilöllisyyttä ja hoivaa.

Peltolan & Salon opinnäytetyön (2016, s. 19) tarkoituksena oli kuvata ikääntyneiden kokemuksia elämänlaadusta tehostetussa palveluasumisessa. Tavoitteena oli tuoda esille ikääntyneiden omia kokemuksia elämänlaadusta tehostetussa palveluasumisessa, jonka avulla tietoa voidaan käyttää tehostetun palveluasumisen laadun kehittämiseksi. Peltolan & Salon tutkimus (2016, s. 21–26) toteutettiin laadullisena tutkimusopinnäytetyönä ja tiedonkeruumenetelmänä käytettiin teemahaastattelua, johon vastasi viisi ikääntynyttä. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Peltolan & Salon tutkimuksessa (2016, s. 27–35) todettiin, että ikääntyneet kokivat elämänlaatunsa aktiiviseksi ja laadukkaaksi tehostetussa palveluasumisessa. Keskeisimmiksi tekijöiksi nousivat kodinomainen asuinympäristö, osallistumishalukkuus, fyysinen toimintakyky, vaikuttamisen mahdollisuus ja sosiaaliset suhteet sekä tyytyväisyys elämään. Kodinomaisessa asuinympäristössä viihtyvyys koettiin pääosin hyväksi, mutta esim. sisustaminen ja liikkuminen koettiin rajalliseksi. Osallistumishalukkuus oli pääsääntöisesti positiivista, mutta esim. saunomismahdollisuuden epä tietoisuus sekä ulkoilun riittämättömyys nousivat negatiivisesti esiin. Fyysinen toimintakyky sekä vaikuttamisen mahdollisuus koettiin mahdollisuuksien mukaan hyväksi, mutta osa vastaajista oli kuitenkin luopunut omasta tahdostaan omista tavoistaan, koska kokee, että pitää mennä hoitajien aikataulun mukaan. Sosiaaliset suhteet koettiin hyväksi, mutta esim. muiden asukkaiden huonokuntoisuus rajoitti sosiaalisuutta. Tyytyväisyys elämään koettiin laadukkaaksi.

Mäntylän opinnäytetyön (2016, s. 16) tarkoituksena oli kuvata hoitajien käsityksiä asiakaslähtöisyyden toteutumisesta ikäihmisten tehostetussa palveluasumisyksikössä. Tavoitteena oli, että opinnäytetyön tulosten avulla hoitajien toimintaa voidaan kehittää asiakaslähtöisemmäksi. Mäntylän tutkimus (2016, s. 18–21) toteutettiin laadullisella tutkimusmenetelmällä ja tiedonkeruumenetelmänä käytettiin kyselylomakkeita, johon vastasi 11 hoitajaa. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Mäntylän tutkimuksessa (2016, s. 22) todettiin, että hoitajat kokivat asiakaslähtöisyyden toteutuvan, kun hoitotyö on yksilöllistä ja asiakkaan tarpeisiin pohjautuvaa. Hoitajat kokivat tasavertaisuuden tärkeäksi. Hoitajat ajattelivat ikäihmisten olevan tasavertaisia niin keskenään kuin hoitajien kanssa. Tasavertaisuuden tulee toteutua ikäihmisen taustatekijöistä huolimatta, esimerkiksi ikään, uskontoon tai sukupuoleen katsomatta. Omaisten rooli asiakaslähtöisyyden toteutumisessa koettiin tärkeäksi, esimerkiksi muistisairaahan hoitoa ajatellen. Hoidon yksilöllisyys nousi vahvimmin esiin asiakaslähtöisyyden osatekijöistä. Vastauksissa korostui, että yksilöllisesti hoidettaessa toiminnan tulisi aina lähteä liikkeelle ikäihmisen omista tarpeista. Ikäihmisen elämänselämään perehtyminen koettiin tarpeelliseksi.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ASLA-tutkimus selvitti ikääntyneiden kokemuksia hoidosta ja palveluista. Tutkimukseen osallistui 2940 asiakasta, 2340 omaista ja 8650 omahoitajaa 300:sta koti- ja ympärivuorokautisen hoidon yksiköstä, eikä näin laajaa tutkimusta aiheesta ollut aiemmin tehty. Tutkimus toteutettiin 2015–2020. (THL:n www-sivut, 2019.)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimus toteutettiin kyselylomakkeen avulla. Asiakkaiden hoidon laatua selviteltiin asiakkaiden, omaisten sekä omahoitajien näkökulmista. Asiakkaat koostuivat kotihoidon asiakkaista sekä ympärivuorokautisten palvelukotien asiakkaista. (THL:n www-sivut, 2019.)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimuksessa todettiin, että kotihoidon asiakkaat kokivat yksinäisyyttä enemmän, kuin ympärivuorokautisessa palvelukodissa asuvat asiakkaat. Kaikista vastanneista henkilöistä yksinäisyyttä kokee 22 % ja suurin osa vastanneista kokee, että elämässä olisi tilaa uusille ihmissuhteille. Kaikki kyselyyn vastanneet (hoitajat, omaiset ja asiakkaat) kokivat, että avun tarve tulee tyydyttää ja elämän tulee olla turvallista – asiakkaiden luottamus avunsaantiin olikin korkea, jopa yhdeksän kymmenestä. Omaiset kokivat hoitajien ajan riittävyyden kriittisemmin, kuin asiakkaat tai hoitajat. Asiakkaiden ulkoilu koettiin riittämättömäksi – alle puolet asiakkaista kokivat, että he pääsevät ulkoilemaan riittävästi. Ulkoilun riittämättömyys korostui kotihoidossa; jopa joka kymmenes koki, ettei pääse koskaan ulkoilemaan tarpeeksi. Aterioiden arvioinnin tuloksissa oli vaihtelevia vastauksia, asiakkaat kokivat ateriat maittavammiksi kuin omaiset ja hoitajat. (THL:n www-sivut, 2019.)

3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITTEET JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää ikääntyneiden kokemuksia yksilöllisyyden huomioimisesta tehostetussa palveluasumisessa sekä selvittää heidän toiveitaan yksilöllisyyden huomioimiseen. Opinnäytetyön tavoitteena on saadun tiedon perusteella edistää ja parantaa ikääntyneiden hyvinvointia, yksilöllistä kohtaamista ja hoivaa.

Tutkimuskysymyksinä ovat

1. Miten ikääntyneet kokevat yksilöllisyyttä huomioitavan tehostetussa palveluasumisessa?
2. Mitä toiveita ikääntyneillä on koskien heidän yksilöllistä huomioimistansa?

4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN

Opinnäytetyön toteuttaminen alkoi aiheen valinnalla sekä suunnitelman laadinnalla keväällä 2021. Opinnäytetyöopintojen alussa laadittiin aikataulusuunnitelma (Liite 3).

4.1 Toimintaympäristö ja kohderyhmä

Tutkittavan kohderyhmän määrittelyssä voidaan käyttää kolmea menetelmää. Menetelmiä ovat tarkoituksenmukainen otanta, verkosto-otanta sekä teoreettinen otanta. Tarkoituksenmukaisessa otannassa valitaan tietoisesti ja tarkkaan jokin tietty kohde. Kohteena voivat olla esimerkiksi tietyt osallistujat tai jokin tietty tapahtuma. Tarkoituksenmukaisessa otannassa voidaan valita kohteeseen lisäksi myös vastakohtaisia asioita, kuten eri-ikäisiä tai -kuntoisia potilaita. Verkosto-otantaa käytetään usein esimerkiksi herkissä tutkimusaiheissa. Verkosto-otannassa käytetään aluksi tarkoituksenmukaista otantaa sekä sen lisäksi hyödynnetään verkostoja ja sosiaalisia suhteita, jotta saadaan esimerkiksi osallistujaryhmää laajennettua. Teoreettista otantaa käytetään yleensä grounded theory -menetelmän yhteydessä. Teoreettisella otannalla pyritään

vahvistamaan jo kehitettyä teoriaa kirjallisuuteen tukeutuen. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen, 2017, s. 112–113.)

Opinnäytetyön toteuttamisen toimintaympäristönä oli Linnavuoren palvelukeskus, josta opinnäyte oli tilattu. Yhteyshenkilönä opinnäytetyölle oli palvelukeskuksen esimies Elina Javanainen, mutta yhteyshenkilönä toimi myös palveluesimies Pirkko Suhonen. Linnavuoren palvelukeskus sijaitsee Rauman Lapissa. Palvelukeskus sisältää kolme tehostetun palveluasumisen yksikköä, Kirsikka, Kuunlilja sekä Pihlaja. Palveluasuntoja on yhteensä 46 kappaletta. (Rauman www-sivut, n.d.)

Kohderyhmän määrittelyssä käytettiin tarkoituksenmukaista otantaa eli kohderyhmä oli valmiiksi määritelty tietynlaiseksi. Kohderyhmäksi määriteltiin ikääntyneet, jotka ovat vähintään vuoden asuneet tehostetussa palveluasumisessa. Suunnitelluksi haastattavien maksimilukumääräksi määriteltiin 6 ikääntynyttä. Kohderyhmä valikoitui hoitohenkilöstön avulla. Hoitohenkilöstö oli valmiiksi kartoittanut sopivia ja toimintakyvyltään kykeneväisiä osallistujia. Hoitohenkilöstön valitsemista ikääntyneistä kartoitettiin erikseen vielä vapaaehtoiset ja haastatteluun halukkaat. Haastatteluja suoritettiin yhteensä viiden ikääntyneen kanssa.

4.2 Tutkimusmenetelmä

Tutkimukset voidaan toteuttaa joko määrällisenä (kvantitatiivisena) tai laadullisena (kvalitatiivisena) tutkimuksena. Menetelmän valinta perustuu tutkittavaan aiheeseen; määrällisen tutkimuksen tavoitteena on usein saavuttaa numeraalista tietoa, kun taas laadullisen tutkimuksen tavoitteena saada tietoa, joka auttaa ymmärtämään ihmisten näkemyksiä ja kokemuksia tutkittavaan aiheeseen liittyen. Laadullisessa tutkimuksessa pyritään selvittämään ja paljastamaan ihmisen toimintaa määritteleviä merkityksiä, kuten uskomuksia ja käsityksiä. (Vilka, 2015.)

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi valikoitui kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimusmenetelmä. Laadullisessa tutkimuksessa tutkitaan kohderyhmän näkemyksiä tutkittavaan aiheeseen liittyen ja opinnäytetyön avulla on tarkoitus selvittää, miten

ikäihmiset kokevat yksilöllisyyttä huomioitavan tehostetussa palveluasumisessa. Tutkimusopinnäytetyöstä lähetettiin tutkimuslupahakemus Rauman kaupungille (Liite 4).

4.3 Aineiston keruumenetelmä

Laadullisessa tutkimuksessa mahdollisia aineiston keruumenetelmiä ovat lomakehaastattelu, avoin haastattelu ja teemahaastattelu. Lomakehaastattelu on keruumenetelmänä sopiva, mikäli tutkittava aihe on yksityiskohtainen ja sillä selvitetään jotakin hyvin rajattua tietoa. Avoimessa haastattelussa haastateltava ja haastattelija ovat avoimessa vuorovaikutuksessa ilman lomakkeita tai erilaisia teemoja. Haastattelu etenee haastateltavan ehdoilla ja hän saa kertoa aiheesta vapaasti omin näkökulmin. (Vilka, 2015.) Teemahaastattelu toteutetaan ennalta sovittujen teemojen avulla. Haastattelussa ei käytetä tarkkoja kysymyksiä, mutta ei ole kuitenkaan avoin haastattelukaan. Teemat ovat kaikille haastateltaville samat ja ne pyritään käymään haastatteluissa läpi. Haastattelun tavoitteena on ymmärtää haastateltavien merkitykset ja tulkinnat tutkittavaan aiheeseen liittyen. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006.)

Opinnäytetyön aineiston keruumenetelmäksi valikoitui teemahaastattelu. Uskottiin, että teemahaastattelu on sopivin aineiston keruumenetelmä opinnäytetyön kohderyhmälle; koettiin, että tiettyjen teemojen avulla saadaan tutkittavaan aiheeseen liittyvää keskustelua aikaan ja koettiin, että haastattelu on kohderyhmälle mukavampi ja avoimempi, jos ei ole yksityiskohtaisia sekä tarkkoja kysymyksiä ennalta määritelty. Teemahaastattelun teemoiksi valikoitui yksilöllinen hoito, elämänhistoria, itsemääräämisoikeus sekä keskustelu. Teemat ovat pilkottu muutamaan keskustelua ohjaavaan kysymykseen (Liite 5).

4.4 Aineiston keruu

Syyskuun 2021 alkupuolella oltiin yhteydessä Linnavuoren palveluesimieheen ja esiteltiin hänelle opinnäytetyösuunnitelma. Palveluesimieheltä pyydettiin, että Linnavuoren palvelukeskuksen henkilökunta voisi kartoittaa palvelukeskuksen asukkaista henkilöt, jotka ovat toimintakyvyltään kykeneviä osallistumaan opinnäytetyön haastatteluihin. Palveluesimiehen kanssa sovittiin, että ollaan myöhemmin yhteydessä (noin

viikon kuluttua) ajankohdasta, jolloin haastattelut voidaan toteuttaa. Noin viikon kuluttua sovittiin sähköpostitse, että haastattelut toteutetaan 17. syyskuuta.

Haastatteluiden toteutuspäivänä opinnäytetyösuunnitelma esiteltiin henkilöille, jotka hoitohenkilökunta oli kartoittanut. Esittelyn apuna toimi saatekirjeet (Liite 6). Henkilöt saivat esittelyn jälkeen itse vapaaehtoisesti päättää, osallistuvatko he opinnäytetyön haastatteluihin. Osallistumisesta pyydettiin suullisen suostumuksen lisäksi myös kirjallisen suostumuksen.

Opinnäytetyösuunnitelmaa sekä saatekirjeitä esiteltiin yhteensä 7 henkilölle, joista kaksi henkilöä eivät olleet halukkaita osallistumaan opinnäytetyöhön. Kokonaisuudessaan haastatteluihin osallistui siis viisi henkilöä.

Haastattelut toteutettiin yksilöhaastatteluina haastateltavien omissa huoneissaan. Haastattelutilanteissa molemmat opinnäytetyötä tekevät opiskelijat olivat läsnä. Haastattelut toteutettiin vuorotellen haastatellen, kuitenkin niin, että kumpi vain pystyi kysymään tarvittaessa tarkentavia kysymyksiä. Haastatteluissa edettiin teemahaastattelurungon mukaisesti, jokaisen haastateltavan kohdalla samanlaisesti. Teemahaastattelurunko sisälsi yleisiä kysymyksiä yksilöllisestä hoidosta, elämänhistoriasta, itsemääräämisoikeudesta sekä keskustelusta. Haastattelut kestivät keskimäärin noin 10–20 minuuttia riippuen haastateltavasta. Haastattelut nauhoitettiin myöhempää analysointia varten, jonka jälkeen ne poistettiin.

4.5 Aineiston analysointi

Analyysitavat jaetaan kahteen eri ryhmään; selittämiseen pyrkivään lähestymistapaan sekä ymmärtämiseen pyrkivään lähestymistapaa. Selittävässä analyysitavassa käytetään yleensä tilastollista analyysia ja päätelmien tekoa, kun taas ymmärtävässä analyysitavassa käytetään usein laadullista analyysia ja päätelmien tekoa. Analysointimenetelmiä on monia, joista yleisimmät ovat teemoittelu, tyypittely, sisällönanalyysi, diskurssianalyysi (kielenkäyttöön, puhekäytänteisiin ja puhetapoihin kohdistuva analyysi) ja keskustelunanalyysi (arkipuheeseen kohdistuva analyysi).

Analyysimenetelmän valinnassa keskeisin asia on valita menetelmä, joka vastaa parhaiten kyseisen tutkimuksen ongelmaan. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2008, 216–222.)

Opinnäytetyön analyysimenetelmäksi valikoitui laadullinen sisällönanalyysi, koska koettiin tämän analyysimenetelmän toimivan tutkittavassa aiheessa sekä tuovan mahdollisimman selkeän ja luotettavan tutkimustuloksen.

Aineiston analysointi aloitettiin litteroimalla nauhoitetut haastattelut. Haastattelut kirjoitettiin sanatarkasti puhtaaksi, jonka tuloksena tekstiaineistoa kerääntyi 10 sivua. Litteroinnin jälkeen kerrottuja asioita tarkasteltiin ja tutkittiin. Tarkastellessa ja tutkiessa lauseita aloitettiin pelkistämään samankaltaisia ja samansisältöisiä asioita keskenään. Litteroidut haastattelut tulostettiin paperiversioiksi ja pelkistämisen apuna käytettiin erilaisia piirrettyjä kuvioita ja värejä. Pelkistämisen aikana poistettiin aiheeseen kulumattomat ja epäselvät ilmaisut. Pelkistämisen jälkeen samankaltaiset lauseet ryhmiteltiin. Ryhmistä muodostettiin omat kokonaisuutensa. Alkuperäisten ilmaisujen perusteella pohdittiin alaluokkia. Alaluokiksi määriteltiin eniten keskustelua herättäneet aiheet. Pääluokat määriteltiin alaluokkien sekä tutkimusteemojen perusteella. Pää- ja alaluokat sekä muutamat kuvaavat alkuperäiset ilmaisut ovat koottu mind mappeihin (Liite 7).

5 TULOKSET

Tässä opinnäytetyössä haettiin vastauksia siihen, miten ikääntyneet kokevat yksilöllisyyden huomioitavan tehostetussa palveluasumisessa sekä mitä toiveita ikääntyneillä on koskien heidän yksilöllistä huomioimistansa. Tuloksista syntyivät teemahaastattelurungon tutkimusteemojen mukaisesti yläluokat, jotka ovat avattu tämän kappaleen alaotsikoina. Yläluokat ovat yksilöllinen hoito, elämänhistoria, itsemääräämisoikeus sekä keskustelu. Yksilöllisen hoidon alaluokiksi syntyivät yksilöllisyyden koettu merkitys ja yksilöllisyyden koettu toteutuminen. Elämänhistorian alaluokiksi syntyivät elämänhistorian selvittäminen, elämänhistorian huomiointi. Itsemääräämisoikeuden

alaluokiksi syntyivät pukeutuminen, ruokailu, vuorokausirytmä sekä harrastukset ja mielenkiinnon kohteet. Keskustelun alaluokiksi syntyivät kysymysten ja toiveiden esittäminen, toiveiden toteuttaminen sekä kohtaamiseen liittyvän ajan riittävyys.

5.1 Yksilöllinen hoito

Jokainen viidestä haastateltavasta koki yksilöllisten tarpeiden huomioimisen toteutuvan tehostetussa palveluasumisessa. Yksilöllinen hoito itsessään tarkoitti kahdelle haastateltavista sitä, että heistä pidetään hyvää huolta. Yksi haastateltavista koki yksilöllisyyden olevan sitä, että aina olisi sama hoitaja. Kaksi haastateltavista koki yksilöllisyyden liittyvän fyysisiin ominaisuuksiin, kuten paranemiseen ja fyysisen voimien kohentamiseen.

''Tääl poretää hyvää huolt.''

(Haastattelu 3)

Neljä viidestä haastateltavasta koki yksilöllisyyden olevan tärkeää, yksi haastateltavista oli hieman epävarma. Haastateltavat kertoivat yksilöllisyyden toteutumisen esimerkkejä. Niitä olivat muun muassa saunassa käynnin mahdollistaminen, lepäämisen mahdollistaminen sekä turvarannekkeen käyttö ja sen avulla avunpyytäjän pyyntöihin vastaaminen ja toteuttaminen. Itse yksilölliseen hoitoon kukaan ei osannut sanoa kehittämisehdotuksia, jokainen oli tyytyväinen. Yksi haastateltavista toi ilmi kuitenkin yksityisyyden. Hän koki yksityisyydessä olevan parantamisen varaa, lähinnä hän toivoi, ettei hänen asioistaan keskusteltaisi niin, että kaikki kuulisivat.

''Mua on ainakin kohdeltu hyvin, en valita mitään.''

(Haastattelu 1)

5.2 Elämänhistoria

Kolme viidestä haastateltavasta koki, että heidän elämänhistoriastaan on kysytty joko vain vähän tai ei ollenkaan. Yksi haastateltavista kertoi, että häneltä on kysytty tehostettuun palveluasumiseen muuttamisen yhteydessä. Yksi haastateltavista kertoi, että hoitajat ovat kyselleet ja hänen elämänhistoriastaan on keskusteltu yhdessä. Koska

suurin osa kertoi, ettei elämänhistoriaa ole selvitetty, eivät haastateltavat osanneet kertoa, otetaanko sitä huomioon tehostetussa palveluasumisessa.

''Hoitajat on kyselly ja niistä on juteltu.''

(Haastattelu 4)

Kolme viidestä haastateltavasta ei osannut sanoa, miten he saavat toteuttaa omia vanhoja tapojaan ja tottumuksiaan. Kaksi viidestä haastateltavasta koki, että he saavat toteuttaa omia tapojaan tehostetussa palveluasumisessa samalla tavalla, mitä ovat kotoaanakin toteuttaneet. Kehittämisehdotuksia haastateltavilla ei ollut elämänhistoriaan ja sen selvittämiseen liittyen.

''Jatkan samaan tyyliin ja saan jatkaa samaan tyyliin.''

(Haastattelu 5)

5.3 Itsemääräämisoikeus

Haastateltavilta henkilöiltä kysyttiin itsemääräämisoikeuden toteutumisesta eri osa-alueilla. Osa-alueita oli esimerkiksi pukeutuminen, ruokailu, vuorokausirytmii sekä harrastukset ja mielenkiinnon kohteet.

Pukeutumiseen liittyen kaksi haastateltavaa kertoi, että saavat olla sellaisissa vaatteissa, missä itse haluavat olla. Yksi haastateltavista kertoi, että hoitaja pukee hänet aamulla. Hän ei kommentoinut, onko saanut esittää toiveita tai onko niihin vastattu. Yksi haastateltavista kertoi, että hoitaja valitsee vaatteet, mutta mikäli haastateltava ei vaatteesta pidä ja hän ilmaisee asian, hoitaja vaihtaa vaatteen. Yksi haastateltavista kertoi, ettei vaadi oikeastaan mitään tiettyjä vaatteita, muttei myöskään juuri kysellä, mitä hän haluaisi päälle.

''Saan pukeutua miten haluan, jos en saisi, ni en lähtis mihinkää.''

(Haastattelu 5)

Ruokailuun liittyen kolme viidestä haastateltavasta kertoi, ettei mieliruokia tai toiveita ole kyselty, vaan aterioilla annetaan sitä, mitä silloin on. Yksi haastateltavista kertoi, että esimerkiksi kahvin juomiseen liittyvät toiveet on huomioitu. Yksi haastateltavista ei osannut sanoa mielipidettään ruokailuun liittyvien toiveiden toteutumisesta.

''Olen tottunut, että sitä syödään, mitä on.''

(Haastattelu 1)

Vuorokausirytmiiin liittyen kolme viidestä haastateltavasta olivat sitä mieltä, että saavat vaikuttaa omaan vuorokausirytmiiinsä. Eräs näistä kolmesta haastateltavasta kertoi esimerkiksi sen, että hoitajat kyselevät iltaisin, mihin aikaan hän haluaa nukkumaan ja hänen toiveensa toteutuu. Yksi viidestä haastateltavasta kertoi, ettei ole tarkka vuorokausirytmiiinsä liittyen, hoitajat herättelevät joustavasti eri aikoihin eri päivinä. Yksi haastateltavista ei osannut sanoa mielipidettään vuorokausirytmiiin liittyvien toiveiden toteutumisesta.

''Hoitajat antaa nukkuu sen verran, ku haluaa. Kyl tääl saa iha vapaasti ol.''

(Haastattelu 3)

Harrastuksista ja mielenkiinnonkohteista kaksi haastateltavaa olivat sitä mieltä, että saavat toteuttaa omia harrastuksiaan tai mielenkiinnonkohteita tehostetussa palveluasumisessa. Yksi haastateltavista oli sitä mieltä, että haluaisi tehdä vielä käsitöitä, muttei tule tehdyksi. Yksi haastateltavista oli sitä mieltä, että uskoo toiveiden huomioimiseen, muttei itse ole toiveita esittänyt. Yksi haastateltavista oli sitä mieltä, ettei hän saa tehdä lainkaan sitä, mistä hän pitäisi.

''En oo tehny mitään käsitöitä enää, haluaisin vielä tehdä, mut ei tule tehdyksi.''

(Haastattelu 2)

Kehittämisehdotuksia pukeutumiseen, ruokailuun, vuorokausirytmiiin tai harrastuksiin ja mielenkiinnonkohteisiin ei juurikaan ollut. Yksi haastateltavista toivoi, että ruokailun yhteydessä tarjottaisiin sipulia. Kaksi haastateltavista ei osannut sanoa kehittämisehdotuksia. Kaksi haastateltavista olivat sitä mieltä, ettei ole kehittämisehdotuksia.

5.4 Keskustelu

Keskusteluun liittyen haastateltavat kertoivat muun muassa toiveiden esittämisestä ja niiden toteuttamisesta. Kolme viidestä haastateltavasta olivat sitä mieltä, että toiveita on helppo esittää hoitajille. Yksi viidestä haastateltavasta kertoi, ettei se aina ole niin helppoa, mutta on kuitenkin esittänyt toiveitaan. Yksi haastateltavista kertoi, ettei toiveiden esittäminen ole helppoa, vaan hän tyytyy siihen, minkä hoitajat parhaaksi näkevät. Kaksi viidestä haastateltavista kommentoivat myös toiveiden toteutumisesta. He olivat sitä mieltä, että toiveet toteutetaan aina. Kolme viidestä haastateltavasta eivät kommentoineet toiveiden toteutumista.

''Kyl mä hyvin saan niille puhuttua. Toiveet toteutetaan aina.''

(Haastattelu 2)

Kaksi viidestä haastateltavasta olivat sitä mieltä, että hoitajilla on tarpeeksi aikaa yksilölliseen kohtaamiseen eikä kiire näy. Yksi haastateltavista kertoi, että hoitajilla on kiire, mutta silti aikaa löytyy sen verran, mitä hän yksilöllisesti tarvitsee. Yksi haastateltavista kertoi, että kiire näkyy toisinaan. Yksi haastateltavista kertoi, ettei osaa kommentoida asiaa.

''Toisinaan näkyy kiirekin. Toisinaan sitä ei ole, päivät ovat erilaisia.''

(Haastattelu 1)

Kehittämisehdotuksia keskusteluun ja kohtaamiseen liittyen ei tullut. Kolme viidestä haastateltavasta kertoi, ettei ole kehittämisehdotuksia, ja kaikki on hyvin. Kaksi viidestä haastateltavasta ei halunnut vastata kehittämisehdotuksiin liittyvään kysymykseen.

''Hoitajilla on kiire, ni sen takia pitää jaksaa odottaa ja olla kärsivällinen.''

(Haastattelu 4)

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää ikääntyneiden kokemuksia yksilöllisyyden huomioimisesta tehostetussa palveluasumisessa sekä selvittää heidän toiveitaan yksilöllisyyden huomioimiseen. Opinnäytetyön tavoitteena on saadun tiedon perusteella edistää ja parantaa ikääntyneiden hyvinvointia, yksilöllistä kohtaamista ja hoivaa.

Haastateltavilta saatiin hyviä vastauksia liittyen heidän kokemuksiinsa yksilöllisyyden huomioimisesta tehostetussa palveluasumisessa. Vastausten saamisen suurena tukena oli teemahaastattelurunko, jonka avulla haastateltavat antoivat hyviä vastauksia. Toiveistaan ja kehittämissuhteistaan haastateltavat kertoivat niukemmin. Monet olivat tyytyväisiä tehostetussa palveluasumisessa olemiseen ja siellä saatavaan hoitoon eivätkä kokeneet kehittämissuhteita tarpeellisiksi.

6.1 Tulosten tarkastelu

Opinnäytetyön teemahaastatteluun osallistui yhteensä viisi Linnavuoren palvelukeskuksen tehostetussa palveluasumisessa asuvaa ikääntynyttä, jotka jakautuivat kahdelle eri osastolle. Määränä viisi haastateltavaa oli sopiva ja suunnitelman mukainen. Jokaiselta viideltä haastateltavalta saatiin osaan kysymyksistä hyviä vastauksia. Osaan kysymyksistä haastateltavat eivät osanneet tai halunneet vastata.

Yksilöllisyys sanana oli ikääntyneille vaikea. Sana sekoittui helposti samankaltaisiin sanoihin, kuten yksityisyys. Osalle haastateltavista selvennettiin tarkemmin, mitä yksilöllisyys on ja mitä se tarkoittaa, jonka jälkeen haastateltavilta saatiin hyviä vastauksia siihen liittyen. Ensimmäisenä tutkimuskysymyksenä oli, miten ikääntyneet kokevat yksilöllisyyttä huomioitavan tehostetussa palveluasumisessa. Tuloksista ilmeni, että jokainen haastateltavista oli tyytyväinen saamaansa yksilölliseen hoitoon sekä suurin osa piti yksilöllistä hoivaa tärkeänä osana hoitotyötä. Yksilöllisessä hoidossa haastateltavat toivat tärkeimpinä ilmi saunassa käynnin ja lepäämisen mahdollistamista sekä turvarannekkeen luotettavuutta – turvarannekkeen avulla avunpyytämistä sekä sen saamista.

Toisena tutkimuskysymyksenä oli, mitä toiveita ikääntyneillä on koskien heidän yksilöllistä huomioimistansa. Toiveita ei juurikaan tullut. Kehittämisehdotusten ja -ideoiden ilmi tuominen vaikutti ikääntyneille haastavalta. Keskusteluun ja elämänhistoriaan liittyviin asioihin ikääntyneillä ei ollut kehittämissideoita tai eivät halunneet vastata kysymykseen. Itsessään yksilölliseen hoitoon ei tullut kehittämissideoituksia, mutta eräs haastateltavista toi yksilöllisyysteeman kohdalla ilmi yksityisyyden ja toivoi yksityisyyden tarkentamista. Toinen kehittämissidea, joka tuli haastattelussa ilmi, oli ruokailuun liittyvä. Eräs haastateltavista toivoi, että sipulia olisi enemmän tarjolla ruokailujen yhteydessä.

Tuloksista ilmeni, että suurin osa koki, ettei heidän elämänhistoriaansa liittyen ole kysytty tai siitä on kysytty vain vähän. Tämän vuoksi haastateltavien oli vaikeaa kertoa, onko elämänhistoriaa ja siihen liittyviä asioita otettu huomioon tehostetussa palveluasumisessa. Suurin osa ei osannut vastata myöskään siihen, että miten he saavat toteuttaa omia tapojaan ja tottumuksiaan tehostetussa palveluasumisessa. Elämänhistoria vaikutti olevan teemahaastattelun teemoista vaikein alue, johon ei saatu kovin monipuolisia vastauksia. Suurin osa haastateltavista oli pitkään asunut jo tehostetussa palveluasumisessa, jonka vuoksi pohdittiin, voisiko sillä olla vaikutusta siihen, ettei haastateltavat koe, että heiltä olisi kysely elämänhistoriaan liittyviä asioita. Opinnäyte-työntekijöiden omien kokemusten perusteella elämänhistoria selvitetään tehostettuun palveluasumiseen muuttaessa ja osalla haastateltavista siitä on ollut pitkä aika. Vaikkei haastateltavilta saatu kehittämissideoituksia aiheeseen liittyen, pohdittiin, että siihen voisi kiinnittää enemmän huomiota sekä ottaa vanhat tavat ja tottumukset osaksi arjen toimintoja.

Itsemääräämisoikeuteen liittyen kysyttiin kokemuksia ja toiveita monelta eri osa-alueelta. Pukeutumiseen liittyen kaksi haastateltavaa koki, että saavat olla sellaisissa vaatteissa, joissa haluavatkin olla. Muut haastateltavista kertoivat hoitajien valitsevan heidän vaatteistaan päälle puettavat, mutta osa koki, että on helppo esittää vaatteenvaihtotoiveita. Yksi haastateltavista koki, ettei vaadi mitään tiettyjä vaatteita, muttei häneltä ole kuitenkaan juuri kysely, mitä hän haluaisi päälle. Näistä päätellen hoitajat avustavat pukeutumisessa ja ovat suuressa asemassa niiden valitsemisessa, mutta kuitenkin haastateltavilla on vaikutusvaltaa pukeutumiseen liittyen. Ruokailuun liittyen suurin osa haastateltavista koki, ettei mieliruokia tai ruokailuun liittyviä toiveita ole

kysely, vaan he tyytyvät siihen, mitä heille annetaan. Eräs haastateltavista koki, että esimerkiksi kahvin juomiseen liittyviä toiveita on huomioitu. Haastateltavat olivat kuitenkin tyytyväisiä ruokailuun ja ruokiin, vaikka eivät kokeneet saavansa vaikuttaa siihen liittyviin asioihin. Näistä päätellen ruokailuun liittyviin toiveisiin voisi kiinnittää enemmän huomiota. Vuorokausirytmiiin liittyen suurin osa haastateltavista olivat sitä mieltä, että saavat vaikuttaa rytmiin. Eräs haastateltavista kertoi myös hyvän esimerkin – häneltä kysytään mm. nukkumaanmenoaikaan liittyviä toiveita ja toiveet toteutetaan. Näin ollen vuorokausirytmiiin liittyvä itsemääräämisoikeus vaikuttaa toteutuvan Linnavuoren palvelukeskuksessa. Harrastuksista ja mielenkiinnon kohteista kaksi haastateltavista oli sitä mieltä, että saavat toteuttaa asioita, joista pitävät. Eräs haastateltavista kertoi, että haluaisi, muttei tule tehdyksi ja eräs toinen haastateltavista kertoi, että uskoo toiveiden toteuttamiseen muttei ole itse toiveita esittänyt. Yksi haastateltavista kertoi, ettei saa lainkaan tehdä, mitä haluaisi. Tuloksista ei pystynyt päättämään, mitä ne asiat ovat, joita haastateltavat eivät saa tehdä ja mikä siinä tarkkaan on syynä. Syyt voivat olla moninaisia. Haastateltavat eivät kokeneet, että heidän itsemääräämisoikeuttaan olisi rajattu, vaan lähinnä syinä olisivat esimerkiksi fyysinen kunto, aistitoiminnan rajoitukset jne. Tuloksista päätellen itsemääräämisoikeus toteutuu palveluasumisessa.

Toiveiden esittämisen helppous ja vaikeus jakoivat mielipiteitä. Kolme haastateltavasta oli sitä mieltä, että toiveita on helppo esittää ja kaksi haastateltavista oli sitä mieltä, että niitä on joskus tai aina vaikea esittää. Toiveiden esittämiseen saattaa vaikuttaa ympäristön lisäksi paljolti myös omat luonteenpiirteet. Joidenkin on helpompi esittää toiveita kuin toisten. Toiveiden toteuttamisesta kaksi koki, että toiveet toteutetaan aina. Muut haastateltavista eivät kommentoineet toiveiden toteuttamista. Haastateltavat kertoivat myös hoitohenkilökunnan kiireestä ja siitä, miten he kokevat kiireen näkyvän arjessa. Kolme haastateltavista koki, että hoitajilla on aikaa yksilölliseen kohtaamiseen, mutta yksi näistä koki, että kiire näkyy silti. Yksi haastateltavista kertoi, että kiire näkyy toisinaan ja yksi haastateltavista ei kommentoinut asiaa. Näistä päätellen suurin osa haastateltavista koki, että hoitajilla on kiireestä huolimatta aikaa heidän yksilölliseen kohtaamiseensa.

Tuloksia tarkasteltiin myös verraten aiempiin tutkimuksiin, jotka ovat avattu opinnäytetyössä. Peltolan & Salon (2016) opinnäytetyössä esiintyi osaltaan samankaltaisia

huomioita kuin tässäkin opinnäytetyössä. Peltolan & Salon opinnäytetyössä negatiivisena asiana nousi saunomismahdollisuuden epätietoisuus, joka puolestaan nousi tässä opinnäytetyössä tärkeäksi osaksi yksilöllistä hoitoa. Peltolan & Salon opinnäytetyössä nousi ilmi myös asukkaiden kokemukset siitä, että heidän pitää mennä hoitajien aika-aulun mukaan, joka vastaa myös tämän opinnäytetyön tuloksia. Tätä ei kuitenkaan aina koettu negatiivisena tai huonona asiana. Peltolan & Salon opinnäytetyössä koettiin elämänlaatu ja -tyytyväisyys hyvänä ja ne korostuivat myös tämän opinnäytetyön tuloksissa.

Mäntylän (2016) opinnäytetyö oli erilainen, sillä opinnäytetyö oli toteutettu hoitajien näkökulmasta. Opinnäytetyössä kuitenkin oli muutamia samankaltaisia asioita, mitä tässäkin opinnäytetyössä. Mäntylän opinnäytetyössä koettiin elämänhistoriaan perehtyminen tärkeäksi osaksi hoitotyötä. Tässä opinnäytetyössä tulokset kertoivat, ettei elämänhistoriaa ole juurikaan selvitetty tai sitä on selvitetty vain vähän. Tämä puoltaa sitä asiaa, että elämänhistorian selvittäminen ja sen käyttöönotto osaksi arkea olisi tärkeää.

ASLA-tutkimuksessa (2019) osallistujia olivat hoitajat, omaiset sekä asiakkaat. Tutkimuksen tuloksissa ilmeni, että avuntarpeen tyydytys sekä asiakkaiden turvallisuus koetaan tärkeänä osana hoitotyötä. Myös tässä opinnäytetyössä avuntarpeen tyydyttäminen nousi esille. Avun saamiseksi asukkaat pystyvät hyödyntämään turvaranneketta, jonka avulla he kokevat saavansa apua. Tämä tuo myös turvallisuuden tunnetta.

6.2 Opinnäytetyön eettisyys

Opinnäytetyön tekeminen vaatii opiskelijalta sekä ohjaajalta monia asioita. Opiskelijan tulee selvittää oma esteellisyys tutkimukseen liittyen eli toisin sanoen selvittää, liittyykö tutkimukseen sellaisia henkilöitä, jotka saattavat vaarantaa opiskelijan puoleettomuuden. Opiskelijan tulee olla myös perehtynyt opinnäytetyöaiheeseen ja hänen tulee sopia ohjaajan kanssa tarvittavista resursseista, tutkimusluvasta ja tarvittavista sopimuksista. Hänen tulee olla tutustunut tutkimuseettisiin ohjeistuksiin sekä henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyviin periaatteisiin ja ammattikorkeakoulun ohjeistuksiin. Opinnäytetyöhön liittyvien julkaisujen kirjoittamisesta ja

tekemisestä sekä aineistojen säilyttämisestä ja käyttöoikeuksista tulee olla sovittu hyväksytysti kaikilta osapuolilta. Opiskelija on tietoinen opinnäytetyön tarkistamisesta plagiaatintunnistusjärjestelmässä sekä on myös tietoinen, että opinnäytetyö on julkinen asiakirja. Jokaisella opiskelijalla on oikeus laadukkaaseen opinnäytetyöprosessiin. (Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry 2019, s. 14.)

Opinnäytetyön eettisiin ohjeistuksiin perehdyttiin ja niistä oltiin tietoisia. Selvitettiin omaa esteellisyyttä yhteistyökumppaniin eli Linnavuoren palvelukeskukseen, ja molemmille opinnäytetyöntekijöille siellä työskentelevät sekä asuvat henkilöt ovat entuudestaan tuntemattomia. Tämän johdosta opinnäytetyössä kyettiin puolueettomaan toimintaan. Opinnäytetyön aiheeseen oli perehdytty jo entuudestaan, sillä molemmat opinnäytetyöntekijöistä ovat työskennelleet ikääntyneiden parissa sekä nähneet yksilöllisyyden toteutumista sekä toteutumattomuutta. Opinnäytetyön aiheenvalinnan jälkeen kokemustaustan lisäksi perehdyttiin myös lähdeviitteellisiin teorianäyttöihin. Teoriatietoa opinnäytetyöhön haettiin ja etsittiin turvallisista ja luotettavista lähteistä erilaisin hakukriteerein.

Tutkimuslupa haettiin Rauman Kaupungilta toukokuussa 2021 ja tutkimuslupahakemus hyväksyttiin. Opinnäytetyötä tehdessä eettisesti hyvin tärkeänä pidettiin muun muassa anonymiteetin ja yksityisyyden kunnioittamista, ihmisen arvostamista, vapaaehtoisuutta sekä aineiston huolellista ja oikeaoppista säilyttämistä. Opinnäytetyöprosessin ajan painotettiin vapaaehtoisuutta ja keskeyttämismahdollisuutta etenkin saatekirjeiden esittämisessä ja haastatteluiden toteuttamisessa. Lisäksi painotettiin, ettei joihinkin kysymykseen tarvitse löytyä vastausta eikä niihin tarvitse kommentoida, jos ei halua. Esittelyssä ja haastatteluissa painotettiin myös, ettei kysymyksiin ole oikeita vastauksia, vaan vastaukset ovat kaikki yksilöllisiä omia kokemuksia. Päätöstä kunnioitettiin, mikäli ikääntynyt ei halunnut osallistua opinnäytetyöhön tai ei halunnut vastata joihinkin kysymykseen. Ennen haastatteluja pyydettiin sekä suullisen että kirjallisen lupa haastateltavilta osallistua opinnäytetyön haastatteluihin. Koko opinnäytetyöprosessin ajan huomioitiin anonymiteetin säilyminen esimerkiksi yksityisten yksilöhaastatteluiden toteutuksella niin, etteivät ulkopuoliset pystyneet kuulemaan haastattelun tuloksia. Anonymiteetti säilyy myös tulosten kirjaamisessa ja tulosten tulkinnaissa – tuloksista poistettiin sellaiset vastaukset, joista haastateltavan voi tunnistaa, kuten tarkat esimerkit lempiharrastuksista tai -ruoista, ammatti jne. Tulosten

kirjaamisessa ja tulkinassa oltiin tarkkana siitä, ettei tuloksia tuoda ilmi niin, että se loukkaisi ketään. Nauhoitteita säilytettiin oikeaoppisesti monen eri salasanan takana. Nauhoitteiden litteroinnin jälkeen kaikki nauhoitteet poistettiin yksityisyyden ja anonyymiteetin suojaksi. Myös kirjallisia lupia sekä paperisia analyysilomakkeita säilytettiin oikeaoppisesti niin, etteivät ulkopuoliset henkilöt pääse niihin käsiksi. Tarvittavat paperilomakkeet tuhottiin oikeaoppisesti.

6.3 Luotettavuuden pohdinta

Tutkimuksen kokonaisluotettavuus muodostuu luotettavuudesta eli reliabiliteetista sekä pätevydestä eli validiteetista. Luotettavuus tarkoittaa käytännössä tulosten tarkkuutta. Pätevyys tarkoittaa sitä, että tutkimuksessa käytetyllä mittarilla tai menetelmällä tutkitaan sitä asiaa, mitä alun perinkin on tarkoitus tutkia. (Vilka 2005, s. 161–162.)

Opinnäytetyön koko prosessi toteutettiin huolellisesti ja tarkkuutta käyttäen. Teoriatietoa hakiessa käytettiin turvallisia tietokantoja, jotta opinnäytetyön teoriatieto on luotettavaa ja lähdeviitteellisiin asioihin perustuvaa. Kaikki lähteet ovat merkitty oikeaoppisesti lähdeluetteloon sekä niistä on tekstiviitteet tekstissä.

Haastatteluita suunniteltaessa oltiin yhteydessä Linnavuoren palvelukeskukseen. Palveluesimieheltä pyydettiin, että hoitohenkilökunta voisi kartoittaa tehostetussa palveluasumisessa asuvia ikääntyneitä meidän laatimien ohjeiden ja rajoitteiden mukaisesti. Hoitohenkilökunnan kartoittaminen tukee ja kattaa luotettavuutta, sillä hoitohenkilökunta tuntee parhaiten tehostetussa palveluasumisessa asuvat ikääntyneet ja tietävät heidän toimintakyvystään. Yhteydenoton avulla kerrottiin myös suunnitelmasta ja siitä, mitä erilaisia rajoitteita haastateltavilla tulisi olla. Rajoitteita olivat esimerkiksi se, että ikääntynyt on asunut tehostetussa palveluasumisessa vähintään vuoden, jotta hänelle on kertynyt luotettavia kokemuksia tehostetun palveluasumisen yksilöllisyyden huomioimisen toteutumisesta. Ikääntyneen tulee olla toimintakyvyltään kykenevä vastaamaan realistisesti ja kypsästi opinnäytetyössä tutkittavaan aiheeseen liittyen. Haastatteluihin osallistuvien henkilöiden maksimilukumääräksi määriteltiin 6

ikäntynyttä, jotta työstä ei tule liian laaja ja tuloksia kyetään tarkastelemaan huolellisesti ja tarkasti.

Teemahaastattelurungosta pyrittiin tekemään mahdollisimman yksinkertainen ja selkainen, että lauseet ovat selkeitä ja niihin olisi helppo vastata. Haastatteluita tehdessä kuitenkin huomattiin, että jotkut sanat saattoivat olla joillekin haastateltavista vaikeita. Näistä sanoista yksi hyvä esimerkki oli yksilöllisyys. Yksilöllisyys sekoitettiin muun muassa yksityisyyteen ja fyysiseen hoitotyöhön. Tiedotettiin, että väärin ymmärretty sana, kysymys tai lause saattaa aiheuttaa väärän vastauksen. Tämän vuoksi yksilöllisyyden tarkoitusta ja määritelmää tarkennettiin, jonka jälkeen saatiin hyviäkin vastauksia. Haastateltavat kertoivat paljon myös ”en osaa sanoa” ja ”en muista” -vastauksia etenkin elämänselityksensä ja sen kartoittamiseen liittyviin kysymyksiin liittyen. Elämänselityksensä kartoitetaan usein muuttovaiheessa, jolloin on muutenkin paljon muutoksia ja uusi ympäristö saattaa sekoittaa mieltä. Myöskin omaiset ovat saattaneet täyttää elämänselityksensä lomakkeita ikääntyneen puolesta. Pohdittiin, ovatko haastateltavat tietoisia elämänselityksensä selvittämisestä, oliko haastateltavilla jonkin asteisia muistihäiriöitä ja ovatko saadut tulokset luotettavia. Ymmärretään, että tehostetussa palveluasumisessa useilla on jonkinasteinen muistihäiriö, mutta kuitenkin jäätin pohtimaan luotettavuutta. Jälkeenpäin pohdittiin, että olisi ollut viisasta käyttää rajoitteena esimerkiksi MMSE-muistitestin tulosrajaa, alarajana esimerkiksi n. 16–20 pistettä.

Tuloksia tutkiessa ja kirjoittaessa annettuja tuloksia käytettiin muuttumattomina. Myös suoria lainauksia käytettiin paljon – uskottiin niiden tuovan sekä luotettavuutta että selkeämmin haastateltavien ajatuksia ja kokemuksia ilmi. Kaikki vastaukset huomioitiin, vaikka osasta vastauksista poistettiin eettisyyden perusteella erilaisia tunnistettavia lausahduksia ja ilmaisuja, kuten ammatti.

6.4 Ammatillinen kasvu ja kehittämisideat tulevaisuuteen

Opinnäytetyöprosessi oli osaltaan haastava, mutta myös mielenkiintoinen. Opinnäytetyöprosessi sujui hyvin ja hyvän tiimityöskentelyn tuloksena saatiin vastaukset tarkoitukseen ja tutkimuskysymyksiin. Tiimityöskentelyä vaikeutti muun muassa eri paikkakunnilla asuminen. Tiimityöskentelyä vaikeutti myös vallitseva

koronapandemiatilanne, mutta tilanteen mukaisesti opinnäytetyötä tehtiin sekä etänä että lähityöskentelynä. Opinnäytetyöprosessi opetti joustavuutta sekä aikataulutusta menojen mukaan. Opinnäytetyöprosessi sujui lähes aikataulusuunnitelman mukaisesti. Opinnäytetyön valmistuminen venyi yhdellä kuukaudella. Opinnäytetyön toteutus oli opettava ja edisti osaamista esimerkiksi tutkimusten toteutuksessa, joka puolestaan edesauttaa sitä, että tulevaisuudessa on helpompi lähteä tutkimuksiin mukaan.

Opinnäytetyön tavoitteena on saadun tiedon perusteella edistää ja parantaa ikääntyneiden hyvinvointia, yksilöllistä kohtaamista ja hoivaa. Opinnäytetyön toteutuksessa edistettiin ikääntyneiden hyvinvointia muun muassa sillä, että heidän kokemuksensa ja äänensä haluttiin kuuluviin kokemistaan asioista yksilöllisyyden saralta. Tämä edisti ammatillisen kasvun kehittymistä esimerkiksi luomalla ajatuksia ja pohdintoja ikääntyneiden kohtaamisesta ja heidän yksilöllisyytensä toteuttamisesta. Toiveena on, että opinnäytetyön auttaa, edistää ja tarvittaessa parantaa myös Linnavuoren palvelukeskuksen ikääntyneiden yksilöllistä hoitoa ja siihen liittyviä asioita.

Kehittämisideoita pohdittiin pitkään, sillä niitä ei juurikaan ikääntyneiden puolelta tullut. Ikääntyneet vaikuttivat olevan yleisesti tyytyväisiä hoitoon. Eniten kehittämisehdotuksia ikääntyneiden puolelta tuli elämänselviensä sekä ruokailuun liittyvien toiveiden ja niiden toteuttamiseen liittyen. Näin ollen voidaan todeta, että elämänselviensä selvittämiseen ja sen käyttöönottoa osaksi arkea voitaisiin kehittää. Myös ruokailuun liittyviä toiveita ja niiden toteuttamista voisi edistää, kuten selvittämällä lempiruokia ja mahdollisesti viedä asiaa eteenpäin esim. keittiötyöntekijöiden tietoon. Ymmärretään kuitenkin, että asia saattaa olla vaikea toteuttaa, jos ruoat tehdään esim. suuressa keittiössä.

Myös uutta opinnäytetyöehdotusta pohdittiin. Ikääntyneet osasivat vastata parhaiten fyysiseen toimintakykyyn ja hoitoon liittyviin kysymyksiin, joten jokin fyysisiin asioihin liittyvä opinnäytetyö voisi olla hyvä. Ehdotuksena on esimerkiksi virikekansion tekeminen tehostetun palveluasumisen ikääntyneiden toimintakykyä tukemaan ja mielekkyyttä lisäämään.

Myös opinnäytetyön toteutukseen liittyviä kehittämissuhteita pohdittiin. Suurimpana kehittämissuhteena nousi, että kohderyhmän kartoituksessa olisi ollut hyvä käyttää MMSE-muistitestin tulosrajaa. Se toisi luotettavuutta tuloksiin.

Teemahaastattelurunkoa olisi myöskin voinut vielä enemmän yksinkertaistaa, sillä haastatteluiden aikana huomattiin epävarmuutta ja ymmärtämättömyyttä joidenkin asioiden, lauseiden ja kysymysten kanssa. Kysymykset olisivat voineet olla vielä lyhyempiä, jotta kysymyksen ymmärtäminen helpottuisi.

Pohdittiin myös, olisiko saatekirjeet ollut järkevämpi lähettää jo hyvissä ajoin palvelukeskukseen, jotta ikääntyneet olisivat saaneet tutustua niihin ensin rauhassa. Tämän jälkeen saatekirjeet olisi vielä erikseen esitelty ikääntyneille ja tarvittaessa vastattu heidän kysymyksiinsä. Ikääntyneet saattoivat kokea, että opinnäytetyön haastattelut tulivat niin sanotusti nopeasti ja yhtäkkiä

LÄHTEET

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry. (2019). Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. Haettu 10.12.2021 osoitteesta

https://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/AMMATTIKORKEAKOULUJEN%20OPINN%C3%84YTET%C3%96IDEN%20EETTISET%20SUOSITUKSET%202020.pdf?_t=1578480382

Gråsten, H. & Lehtonen, M-O. (2019). Katso lista: Myös julkisessa vanhustenhoidossa vakavia epäkohtia – määrissä vaipoissa istumista, paastossa 14 tuntia, ei ulkoilua... Haettu 4.11.2021 osoitteesta <https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/bc656027-f787-40ac-938d-5ac1514ffe1e>

Hildén, E. & Luoma-aho, K. (2016). Ikääntyneen arvostava kohtaaminen tehostetussa palveluasumisyksikössä läheisten kertomana. [AMK-opinnäytetyö, Seinäjoen ammattikorkeakoulu]. Theseus.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/112984/Hilden_Eveliina.pdf.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. (2008). Tutki ja kirjoita. 13.–14., osin uud. p. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Kan, S. & Pohjola, L. (2012). Erikoistu vanhustyöhön. 3. uud. p. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Kankkunen, P. & Vehviläinen-Julkunen, K. (2017). Tutkimus hoitotieteessä. 3.–5. p. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Kelo, S., Launiemi, H., Takaluoma, M. & Tiittanen, H. (2015). Ikääntynyt ihminen ja hoitotyö. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Kultala, L. (2013). Ikääntyneiden kokemuksia saamastaan hoidosta palvelutalossa. [AMK-opinnäytetyö, Oulun seudun ammattikorkeakoulu]. Theseus.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/53528/Kultala_Leena.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Kuntaliiton www-sivut. (2020). Asumispalvelut ja laitoshoido. Haettu 4.11.2021 osoitteesta <https://www.kuntaliitto.fi/sosiaali-ja-terveysasiat/sosiaalihuolto/iakkaiden-palvelut/asumispalvelut-ja-laitoshoido>

Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 785/1992. Haettu 24.1.2021 osoitteesta <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920785#L2P6>

Mäntylä, T. (2016). Hoitajien käsityksiä asiakaslähtöisyyden toteutumisesta ikäihmisten tehostetussa palveluasumisyksikössä [AMK-opinnäytetyö, Centria-ammattikorkeakoulu]. Theseus.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/117307/Tiia_Mantyla.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Peltola, S. & Salo, E. (2016). Ikääntyneiden kokemuksia elämänlaadusta tehostetussa palveluasumisessa [AMK-opinnäytetyö, Centria-ammattikorkeakoulu]. Theseus. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/117234/Peltola%20Sanna%20ja%20Salo%20Emmi.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Piilonen, M. & Sulin, A-M. (2017). Yksilöllisen hoitotyön kokemuksia – palvelutalossa asuvien ikääntyneiden näkökulmasta. [AMK-opinnäytetyö, Pieksämäen Diakoniamattikorkeakoulu]. Theseus.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/122742/Piilonen_Miia_Sulin_Anne-Maria.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Pilke, A. & Tikkala, H. (2019). Vanhustenhoidon ongelmat keskittyvät yksityisiin yrityksiin – julkisesta puolesta tehdään selvästi vähemmän ilmoituksia. Haettu 4.11.2021 osoitteesta <https://yle.fi/uutiset/3-10620131>

Rauman www-sivut. (n.d). Linnavuoren palvelukodit. Haettu 6.11.2021 osoitteesta <https://www.rauma.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/vanhuspalvelut/ymparivuorokautinen-hoido/tehostettu-palveluasuminen/linnavuoren-palvelukodit-2/>

Rautava-Nurmi, H., Westergård, A., Henttonen, T., Ojala, M. & Vuorinen, S. (2015). Hoitotyön taidot ja toiminnot. 4. uud. p. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. (2006). KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Sisällönanalyysi. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Haettu 6.11.2021 osoitteesta https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_2.html

Saارين, S. (2019). Vanhusten elämänlaatu palvelutalossa – yksilöllinen hoito ja asukkaiden toiminnan mahdollisuudet hoitajien näkökulmasta. [AMK-opinnäytetyö, Diakonia-ammattikorkeakoulu]. Theseus.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/267768/Saarinen_Salla.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Soronen, M. (2012). Hoitajien avaimet onnelliseen palvelukotiasumiseen – tutkimus ikääntyneiden elämänlaatuun vaikuttavista tekijöistä palvelukotiasumisessa. [AMK-opinnäytetyö, Oulun seudun ammattikorkeakoulu]. Theseus.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/51116/Mervi_Soronen.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Terveyskylän www-sivut. (2019). Ikääntynyt, iäkäs vai vanha? Haettu 4.11.2021 osoitteesta <https://www.terveyskyla.fi/ikatalo/ik%C3%A4%C3%A4ntyneelle/ik%C3%A4-ja-arki/ik%C3%A4%C3%A4ntynyt-i%C3%A4k%C3%A4s-vai-vanha>

THL:n www-sivut. (2019). Asuminen. Haettu 4.11.2021 osoitteesta <https://thl.fi/fi/web/vammaispalvelujen-kasikirja/tuki-ja-palvelut/asuminen>

THL:n www-sivut. (2019). Koettu hoidon laatu asiakkaan näkökulmasta. Haettu 4.11.2021 osoitteesta <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/asla>

THL:n www-sivut. (2019). Tuloksia. Haettu 4.11.2021 osoitteesta

<https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/asla/tuloksia>

THL:n www-sivut. (2019). Tutkimuksen toteutus. Haettu 4.11.2021 osoitteesta <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/asla/miten-tutkimus-tehdaan>

Tietotekniikka- ja kommunikaatiokeskus. (2013). Kohdaten – opas vuorovaikutukseen muistisairaana ihmisen kanssa. https://papunet.net/sites/papunet.net/files/materiaalia/Hoivalluksia/kohdaten_netti.pdf

Vanhustyön keskusliitto ry. (n.d). Elämäntarinat. Haettu 24.1.2022 osoitteesta <https://www.vahvike.fi/fi/muistelu/elamantarinat>

Vanhustyön keskusliitto ry. (2019). Vanhuksen itsemääräämisoikeus. Haettu 24.1.2022 osoitteesta <https://www.stinfo.fi/tiedote/vanhuksen-itsemaaramisoikeus?publisherId=64021107&releaseId=69869553>

Vilka, H. (2015). Tutki ja kehitä. 4. uud. p. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Vilka, H. (2005). Tutki ja kehitä. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

<u>Tekijä(t),</u> <u>vuosi,</u> <u>maa</u>	<u>Tutkimuksen tarkoitus</u>	<u>Kohderyhmä</u>	<u>Käytetyt</u> <u>mitta-</u> <u>rit/aineiston keruu</u>	<u>Keskeiset tulokset</u>
Peltola & Salo, 2016, Suomi	Ikääntyneiden kokemuksia elämänlaadusta tehoste- tussa palveluasumisessa	Tehostetussa palve- luasumisyksikössä asuvat ikääntyneet (N=5)	Teemahaastattelu	Ikääntyneet kokivat elämänlaatunsa pää- osin aktiiviseksi ja laadukkaaksi tehoste- tussa palveluasumisessa.
Mäntylä, Suomi 2016,	Hoitajien käsityksiä asia- kaslähtöisyyden toteutumii- sesta ikäihmisten tehoste- tussa palveluasumisyski- kössä	Tehostetun palvelu- asumisyksikön hoi- tajat (N=11)	Kyselylomakkeet	Hoitajat kokivat yksilöllisyyden, tarpei- siin pohjautuvan hoidon sekä tasavertai- suuden tärkeäksi asiakaslähtöisyyden to- teutumisessa.
THL:n ASLA -tutki- mus, 2020, Suomi	Koettu hoidon laatu asiak- kaan näkökulmasta	Koti- ja ympärivuorokautisen hoidon asiakkaat, omaiset ja hoitajat (N=13930)	Kyselylomakkeet	Kotihoidossa asiakkaat tunsivat enemmän yksinäisyyttä. Asiakkaat kokivat luotta- muksen avunsaantiin korkeaksi. Omaisten vastaukset olivat kriittisimmät. Ulkoilun riittämyys oli merkittävä.

<u>Tekijä(t), vuosi, maa</u>	<u>Tutkimuksen tarkoitus</u>	<u>Kohderyhmä</u>	<u>Käytetyt mittarit/aineiston ke-ruu</u>	<u>Keskeiset tulokset</u>
Hildén & Luoma-aho, 2016, Suomi	Tutkimuksen tarkoitus on kuvata, millaista ikääntyneiden kohtaaminen on tehostetussa palveluasumisyksikössä läheisten kokemusten perusteella	Tehostetun palveluasumis-yksikön asukkaiden läheiset (N=4)	Teemahaastattelu kolmelta läheiseltä sekä kirjallinen kyselylomake yhdeltä läheiseltä	Läheiset kokivat, että ikääntyneiden kohtaaminen on pääosin arvostavaa. Negatiiviseksi asioiksi läheiset kokivat yksityisyyden kunnioittamisen puutteen, tiedottamisen puutteen, hoitajavaihtuvuuden ja ajoittainen huono kohtelu.
Piilonen & Su- lin, 2017, Suomi	Tutkimuksen tarkoituksena on kuvata palvelutalossa asuvien ikääntyneiden kokemuksia yksilöllisen hoidon toteutumisesta.	Palvelutalossa asuvat ikääntyneet (N=9)	Teemahaastattelu	Ikääntyneet kokivat saavansa palvelutalossa yksilöllistä hoitoa. Yksilöllisen hoidon koettiin lisäävän omanarvontuntoa ja pärjäämisen tunnetta. Kehittämiskohde on hoitajien ajanpuute.
Kultala, 2013, Suomi	Tutkimuksen tarkoitus on selvittää ikääntyneiden kokemuksia saamastaan hoidosta palvelutalossa.	Palvelutalossa asuvat ikääntyneet (N=5)	Teemahaastattelu	Ikääntyneet kokivat tärkeäksi psyykkisen turvallisuuden ja he kokivat saavansa hyvää hoitoa. Ikääntyneet pitivät ystävällisestä hoitajasta. Yhteydenpito, sosiaaliset suhteet ja virike toiminta koettiin tärkeäksi. Ei kehittämissideoita.

<u>Tekijä(t), vuosi, maa</u>	<u>Tutkimuksen tarkoitus</u>	<u>Kohderyhmä</u>	<u>Käytetyt mittarit/aineiston ke-</u>	<u>Keskeiset tulokset</u>
Soronen, 2012, Suomi	Tutkimuksen tarkoitus on löytää mitä tekijöitä, joista palvelukodin asukkaiden hyvä elämänlaatu koostuu.	Palvelukodin hoitohenkiökunta (N=16)	Essee	Hoitajat kokivat hoidossa tärkeäksi yksilöllisen hoidon, henkilökunnan toiminnan erilaisissa hoitotilanteissa, hyvän fyysisen ympäristön sekä oikeanlaisen lääkeshoidon.
Saarinen, 2019, Suomi	Tutkimuksen tarkoitus on selvittää, millaista yksilöllinen hoito on työntekijöiden mielestä eräässä palvelutalossa ja mitä asukkaiden on itsenäisesti mahdollista tehdä ilman hoitajien tukea järjestetyn toiminnan ulkopuolella.	Palvelutalon työntekijät (N=22)	Kyselylomake	Ikääntyneiden toimintakyvyn kannalta oli tärkeää, että toiminnot ovat tehtävissä yksikön sisällä. Toimintakyvyn esteet rajoittivat toimia. Yksilöllisen hoidon kannalta merkittäviksi asioiksi nousi ikääntyneiden tapojen ja tottumusten huomiointi ja yksilöity hoito.

Kirjallisuushaku-/katsaus

<u>TIETO-</u> <u>KANNAT</u>	<u>HAKUSANAT JA HAKUTYYPPI</u>	<u>TULOK-</u> <u>SET</u>	<u>HYVÄK-</u> <u>SYTYT</u>
Finna.fi	(elämänkaar* OR "yksilöllinen hoito" OR "tehostet* palveluasumi*") AND ("tehostet* palveluasumi*" OR "yksilöllinen hoito" OR ikääntyn*), rajaukset: kieli (suomi), aineistotyyppi (kirja, e-kirja, lehti/artikkeli, e-artikkeli), valmistumisvuosiluku (2016–2021)	328	5
Medic	('tehostet* palveluasumi* OR ikääntyn* OR 'yksilölli* hoitotyö'), rajaukset: kieli (suomi), vuosiluku (2016–2021), julkaisutyyppi (pro gradu, väitöskirja, muu kirja), koko teksti, asiasanojen synonyymit käytössä	149	0
Google Scholar	(yksilöllisyys OR yksilöllinen OR ikääntynyt OR elämänkaari) AND ("tehostettu palveluasuminen OR yksilöllisyys OR ikääntynyt"), rajaukset: vuosiluku (2016–2021), kaikilla sanoilla/tarkka ilmaisu	58	3
PubMed	(elderly OR individual* OR 'services for elderly' OR care) rajaukset: free full text, julkaisutyyppi (books and documents), 80 and over: 80+ years	33	0

Aikataulusuunnitelma

Suunniteltu ajankohta	Toteutunut ajankohta	Ajankohdan sisältö
01/2021	01/2021	Aiheen valinta ja ohjaaja
02/2021	02/2021	Ensimmäinen kontakti tilaajan (Linnavuoren palvelukeskuksen esimiehen Elina Javanainen) kanssa
03/2021	03/2021	Opinnäytetyösuunnitelman aloitus
04/2021	04/2021	Opinnäytetyön suunnitelman palautus ja esittäminen
05-06/2021	05-06/2021	Tutkimusluvan hakeminen ja opinnäytetyösopimuksen tekeminen
08-11/2021	09-12/2021	Kontakti esimies Pirkko Suhoseen haastattelusta, saatekirjeiden esittäminen, haastatteluiden teko ja haastatteluiden purku tekstimuotoon
11-12/2021	12/2021-01/2022	Aineiston analysointi ja tulosten kirjaaminen
12/2022	01/2022	Kirjallisen opinnäytetyön valmistuminen ja palautus

OPINNÄYTETYÖ-/TUTKIMUSLUPAHAKEMUS

 Uusi lupahakemus   Muutos vanhaan lupaan, jonka päätösnumero on

OPINNÄYTETYÖN/ TUTKIMUKSEN TEKIJÄ	Sukunimi Österlund	Etunimet Heidi Tuulikki
	Osoite	Postinumero ja -toimipaikka 26200 Rauma
	Puhelin	Sähköpostiosoite heidi.osterlund@
	Sukunimi (Muut tekijät) Sjöblom	Etunimi Heidi
	Tutkimuslaitos, oppilaitos tai muu yhteisö Satakunnan ammattikorkeakoulu, Porin kampus	
	Koulutusohjelma/suuntautumisvaihtoehto Hoitotyön koulutusohjelma, Sairaanhoitaja AMK	

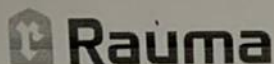
OPINNÄYTETYÖN/ TUTKIMUKSEN OHJAAJA(T) OPPILAITOKSESSA	Nimi Sirke Ajanko	
	Toimipaikka ja osoite SAMK, Satakunnankatu 23, 28130 Pori	
	Puhelin	Sähköpostiosoite sirke.ajanko@samk.fi
	Oppiarvo ja ammatti Lehtori, Hyvinvointi ja terveys -osaamisalue	

OPINNÄYTETYÖ/ TUTKIMUS	Opinnäytetyön/tutkimuksen nimi Ikääntyneen yksilöllisyyden huomioiminen tehostetussa palveluasumisessa
	Opinnäytetyön/tutkimuksen taso ☐ Väitöskirja ☐ Lisensiaatti- tutkimus ☐ Pro gradu ☒ AMK-opinnäytetyö
	☐ Muu opinnäytetyö ☐ Muu, mikä?
<p>Lyhyt yhteenveto (Opinnäytetyön/tutkimuksen aihe, tarkoitus ja teoreettinen tausta, käytetty tutkimusaineisto, aineiston keruu- ja analysointitapa, tutkimuksen merkityksen arviointi, eettiset näkökohdat.)</p> <p>Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää ikääntyneiden kokemuksia yksilöllisyyden huomioimisesta tehostetussa palveluasumisessa sekä selvittää heidän toiveitaan yksilöllisyyden huomioimiseen. Opinnäytetyön tavoitteena on saadun tiedon perusteella edistää ja parantaa ikääntyneiden hyvinvointia sekä yksilöllistä kohtaamista ja hoivaa. Aineisto kerätään teemahaastattelun avulla ja se analysoidaan laadullisella sisällönanalyysillä. Kohderyhmälle luodaan saatekirje. Tutkimukseen osallistuvan henkilön on oltava toimintakyvyltään kykenevä realistisiin ja kypsien arviointeihin, jonka vuoksi tehostetun palveluasumisen yksiköistä valitaan hoitohenkilökunnan kanssa tämän vaatimuksen täyttämä kohderyhmä. Ennen tutkimukseen osallistumista, vapaaehtoisilta haastateltavilta pyydetään kirjallinen suostumus osallistua tutkimukseen. Kohderyhmän kooksi arvioidaan noin 5-6 henkilöä. Haastattelut nauhoitetaan ja nauhoitteet poistetaan analyysin jälkeen.</p>	

RAUMAN KAUPUNKI
Sosiaali- ja terveystoimiala
PL 283
26101 RAUMA

www.rauma.fi

Steniuksenkatu 2
26100 RAUMA
Vaihde 02 83511/02 83411

OPINNÄYTETYÖ-/TUTKIMUSLUPAHAKEMUS

YHTEYSHENKILÖ(T) SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMESSA	Jotta opinnäytetyö/tutkimuksen teko voidaan suorittaa mahdollisimman joustavasti ja ao. yksikön kannalta mielekkäästi, on tutkijan syytä ennen varsinaista luvanhakua ottaa yhteys tämän yksikön esimieheen tai muuhun vastaavaan henkilöön ja sopia alustavasti tutkimuslähtökohdat. Yhteyshenkilön nimi merkitään tähän.	
	Nimi Elina Javanainen	Yksikkö Linnavuoren palvelukeskus
	Puhelin 040 833 0845	Sähköposti elina.javanainen@rauma.fi
	Yhteyshenkilö on tarkistanut tutkimussuunnitelman ☒	

HAKEMUKSEN LIITTEET	☒	Opinnäytetyö-/tutkimussuunnitelma, josta ilmenevät opinnäytetyön/tutkimuksen aihe, tarkoitus ja teoreettinen tausta, käytetty tutkimusaineisto, aineiston keruu- ja analysointi, tutkimuksen arviointi, eettiset näkökohdat.
	☐	Kyselylomake
	☐	Muu, mikä?
	Aineiston keruu-aika (alkaa/päättyy) 08-11/2021	Opinnäytetyön/tutkimuksen arvioitu valmistumisaika 12/2021

TUTKIJAN SITOUMUS JA ALLEKIRJOITUS	<ul style="list-style-type: none"> - Tutkija sitoutuu tietojen käsittelyssä ja suojaamisessa noudattamaan henkilötietolain määräyksiä. - Tutkimuksessa mahdollisesti syntyvät yksittäisten henkilöiden tietoja koskevat tutkimusrekisterit hävitetään tai arkistoidaan henkilötietolaissa edellytetyllä tavalla. - Tutkimusraportista ei ole yksilöitävissä tutkimuksen piiriin tai otantaan kuulunutta henkilöä. - Mahdollisesti tarvittavassa suostumusasiakirjassa tulee ilmetä ao. henkilön lupa käyttää häntä koskevia tietoja, tutkimukseen osallistumisen vapaaehtoisuus ja henkilöiden mahdollisuus keskeyttää osallistuminen tutkimukseen heti niin halutessaan. - Tutkimuksen valmistuttua tutkimusraportti toimitetaan sosiaali- ja terveystoimialan käyttöön. <p>Sitoudun noudattamaan ehdotonta vaitiolovelvollisuutta ja luovuttamaan korvauksetta opinnäytetyöstä/tutkimuksesta sen valmistuttua yhden kappaleen sähköisesti Rauman kaupungin sosiaali- ja terveystoimialalle. Mikäli opinnäytetyön/tutkimuksen teko keskeytyy, tulen ilmoittamaan siitä Rauman kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan kehittämisspalveluun.</p>
---------------------------------------	---

ALLEKIRJOITUS	Paikka ja aika Rauma	31.5.2021
	Allekirjoitus ja nimen selvennys	Heidi Sjöblom

Hakemuksen ja valmistuneen opinnäytetyön/tutkimuksen palautus:

Rauman sosiaali- ja terveystoimiala
Kehittämisspalvelut
Steniuksenkatu 2
26100 Rauma
puhelinvaihte 02 83411 tai 02 83511

Heidi Sjöblom
HEIDI SJÖBLOM

RAUMAN KAUPUNKI
Sosiaali- ja terveystoimiala
PL 283
26101 RAUMA

Steniuksenkatu 2
26100 RAUMA
Vaihte 02 83511/02 83411

Teemahaastattelurunko

YKSILÖLLINEN HOITO

- Mitä yksilöllinen hoito tarkoittaa Teille?
- Miten koette yksilöllisten tarpeiden huomioitavan palvelukeskuksessa?
- Koetteko yksilöllisyyden olevan tärkeää ja miksi?
- Haluatteko kertoa esimerkkejä, miten yksilöllisyys on huomioitu Teidän kohdallanne?
- Miten haluaisitte kehitettävän yksilöllisyyden huomioimiseen liittyviä asioita?

ELÄMÄNHISTORIA

- Onko Teiltä itseltänne selvitetty elämänhistoriaanne liittyviä asioita palvelukeskuksen toimesta?
- Miten koette elämänhistorianne otettavan huomioon palvelukeskuksessa?
- Miten koette saavanne toteuttaa omia tapojanne ja tottumuksianne?
- Miten haluaisitte kehitettävän elämänhistoriaan liittyviä asioita?

ITSEMÄÄRÄÄMISOIKEUS

- Miten koette saavanne vaikuttaa itse hoitoon
  - pukeutumiseen liittyen?
  - ruokailuun liittyen?
  - vuorokausirytmiiin liittyen?
  - harrastuksiin ja mielenkiinnonkohteisiin liittyen?
- Miten haluaisitte itse vaikuttaa pukeutumiseen, ruokailuun, vuorokausirytmiiin, harrastuksiin ja mielenkiinnonkohteisiin?

KESKUSTELU

- Kuinka helppoa Teidän on esittää toiveita ja kysymyksiä henkilökunnalle?
- Koetteko, että henkilökunnalla on tarpeeksi aikaa yksilölliseen kohtaamiseen kanssanne?
- Miten haluaisitte kehitettävän kohtaamiseen liittyviä asioita?

Arvoisa Linnavuoren palvelukeskuksen asukas

Olemme sairaanhoitajaopiskelijoita Satakunnan ammattikorkeakoulusta Porista. Koemme yksilöllisyyden huomioimisen olevan tärkeää ikääntyneiden hoidossa ja olemme kiinnostuneita selvittämään, miten Te koette yksilöllisyyttä huomioitavan Linnavuoren palvelukeskuksessa ja minkälaisia toiveita Teillä on siihen liittyen.

Teemme Ikääntyneen yksilöllisyyden huomioiminen tehostetussa palveluasumisessa -nimistä opinnäytetyötä yhteistyönä Linnavuoren palvelukeskuksen kanssa. Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää ikääntyneiden kokemuksia yksilöllisyyden huomioimisesta tehostetussa palveluasumisessa sekä selvittää heidän toiveitaan yksilöllisyyden huomioimiseen. Opinnäytetyön tavoitteena on saadun tiedon perusteella edistää ja parantaa ikääntyneiden hyvinvointia sekä yksilöllistä kohtaamista ja hoivaa.

Opinnäytetyössä haastattemme Teitä liittyen Teidän kokemuksiinne ja näkemyksiinne yksilöllisyyden huomioimisesta. Haastattelut toteutetaan yksilöhaastatteluina ja ne nauhoitetaan. Painotamme, että tutkimukseen osallistuminen on täysin vapaaehtoista sekä luottamuksellista ja siihen osallistumisen voi keskeyttää milloin vain. Käsittelemme haastatteluiden aineistot huolellisesti, luottamuksellisesti ja anonyymiteetin säilyttäen.

Tutkimusopinnäytetyöhömme osallistuminen vaatii kirjallisen suostumuksen allekirjoittamisen. Löydätte yhteystietomme sekä kirjallisen suostumuksen seuraavalta sivulta.

Yhteistyöstä kiittäen sairaanhoitajaopiskelijat,

Heidi Sjöblom

Heidi Österlund

044 523 ****

050 435 ****

heidi.sjoblom@*****.****.**

heidi.osterlund@*****.****.**

Opinnäytetyön ohjaajan yhteystiedot

Sirke Ajanko

044 710 ****

sirke.ajanko@sank.fi

KIRJALLINEN SUOSTUMUS TUTKIMUSOPINNÄYTETYÖHÖN OSALLISTUMISESTA

Annan suostumukseni osallistua Ikääntyneen yksilöllisyyden huomioimi-
nen tehostetussa palveluasumisessa -tutkimusopinnäytetyöhön:

PAIKKA JA AIKA

ALLEKIRJOITUS JA NIMENSELVENNYS

